

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ФІНАНСОВО-УПРАВЛІНСЬКІ ІННОВАЦІЇ ЯК ДРАЙВЕР СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ»

*приуроченої до 70-річного ювілею і 35-річної наукової та
практичної діяльності у податковій сфері
доктора економічних наук, професора
СИНЧАКА Віктора Петровича*

Частина II

*7 листопада 2025 року
Хмельницький*

Хмельницька обласна рада
Хмельницька обласна військова адміністрація
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
Хмельницька торгово-промислова палата
Інститут обліку і фінансів Національної академії аграрних наук України
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
Академія економіки в Радомі (Польща)
Міжнародна академія прикладних наук в Ломжі (Польща)
Запорізький національний університет

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ФІНАНСОВО-УПРАВЛІНСЬКІ ІННОВАЦІЇ ЯК
ДРАЙВЕР СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ВИКЛИКІВ»

*приуроченої до 70-річного ювілею і 35-річної наукової та практичної
діяльності у податковій сфері
доктора економічних наук, професора
СИНЧАКА Віктора Петровича*

Частина II

7 листопада 2025 року
Хмельницький

УДК 330.34(477)

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансово-управлінські інновації як драйвер сталого розвитку в умовах сучасних викликів». Частина II (м. Хмельницький, 7 листопада 2025 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2025. 480 с.

Збірник містить матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансово-управлінські інновації як драйвер сталого розвитку в умовах сучасних викликів», приуроченої до 70-річного ювілею і 35 річної наукової та практичної діяльності у податковій сфері доктора економічних наук, професора Синчака Віктора Петровича. Вони висвітлюють результати досліджень науковців та практикуючих спеціалістів, які опікуються різними аспектами економіки, фінансів та управління. Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти і наукових установ, студентів, аспірантів і докторантів, практиків і широкий читацький загал.

Materials of the International Scientific and Practical Conference “Financial-Management Innovations as a Driver of Sustainable Development under the Conditions of Modern Challenges”. Part 1 (city of Khmelnytskyi, November 7, 2025). Khmelnytskyi: Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law, 2025. 480 p.

The collection contains materials of participants of the International Scientific and Practical Conference “Financial-Management Innovations as a Driver of Sustainable Development under the Conditions of Modern Challenges”, dedicated to the 70th anniversary and 35 years of scientific and practical activity in the tax sphere of Doctor of Economics, Professor Viktor Petrovych Synchak. They highlight the results of research of scientists and practicing specialists who deal with various aspects of economics, finance and management. The collection is intended for scientists and scientific-pedagogical workers of higher education institutions and scientific establishments, students, postgraduate and doctoral students, practitioners, and a wide readership.

Організаційний комітет Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансово-управлінські інновації як драйвер сталого розвитку в умовах сучасних викликів» не завжди поділяє думку учасників конференції. У збірнику максимально точно збережені орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти.

Рекомендовано до друку рішенням кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова від 03.11.2025 (протокол №5).

ISBN 978-617-7572-88-5

© Колектив авторів, 2025.
© Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2025.

ЗМІСТ

<i>Автор і назва тез</i>	<i>Стор</i>
Тематичний напрямок 6 ПОДАТКОВА ТА МИТНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	
<i>Барабаш Л. В.</i> ПОВЕДІНКОВІ АСПЕКТИ ЗМІН В ОПОДАТКУВАННІ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ КУЛЬТУРИ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ	15
<i>Буділовська В. В.</i> ЗЕМЕЛЬНИЙ ПОДАТОК ЯК ІНСТРУМЕНТ НАПОВНЕННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА СТИМУЛЮВАННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ	17
<i>Буковський М. М.</i> ІНСТИТУЦІЙНА МІЦНІСТЬ ІНСТИТУТІВ ОПОДАТКУВАННЯ В КОНТЕКСТІ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ ГІБРИДНИХ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ	19
<i>Вовк А.В.</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ НАДХОДЖЕННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ	22
<i>Войтович В. М., Кльоц О. В.</i> ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СТРАТЕГІЇ КОМПАНІЇ	25
<i>Войцещук А. Д.</i> ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ «ІНСПЕКТОР МИТНИЙ» ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВО-КОНТРОЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	27
<i>Гуцул І. А.</i> РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ СУБ'ЄКТІВ ЗЕД	29
<i>Гуцул І. О.</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ СПЛАТИ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	32
<i>Дема Д. І.</i> ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ В ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	35
<i>Жук О. Б.</i> РОЛЬ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В УПРАВЛІННІ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	38
<i>Коваль С. Л., Мельничук Ю. Д.</i> ВПЛИВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ НА ДЕТІНІЗАЦІЮ ЕКОНОМІКИ	40
<i>Ковтун І. Б.</i> ВЗАЄМОДІЯ ФІСКАЛЬНИХ ОРГАНІВ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	43
<i>Кучеркова С. О.</i> ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	46
<i>Лукомський М. П.</i> ПОДАТКОВІ СТИМУЛИ ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ ТА ЗАКОРДОНОМ	48
<i>Макогон В. Д.</i> ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	51
<i>Мартинюк В. А.</i>	53

4. Гайдук І.П. Сучасні тенденції розвитку податкового контролю в Україні // Фінанси України. – 2023. – № 2. – С. 33–44.

5. Sarsenbayev M. Digital Tax Administration in Europe: Best Practices and Challenges // European Taxation Review. – 2022. – № 5. – С. 60–72.

Коваль Світлана Любомирівна

*кандидатка економічних наук, доцентка, доцентка кафедри фінансів ім. С. І. Юрія
Західноукраїнського національного університету*

Мельничук Юрій Дмитрович

*здобувач вищої освіти третього рівня кафедри фінансів ім. С. І. Юрія
Західноукраїнського національного університету*

ВПЛИВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ НА ДЕТІНІЗАЦІЮ ЕКОНОМІКИ

Діджиталізація стала ключовим чинником трансформації сучасних економічних систем, що охоплює усі сфери суспільного життя – від виробництва до публічного управління [1, с. 92]. Особливе значення цей процес набуває у сфері оподаткування, адже саме тут цифрові технології здатні забезпечити принципову прозорість фінансових потоків, скоротити обсяги ухилення від сплати податків та сприяти зменшенню масштабів тіньової економіки. Для України ця тема є особливо актуальною, оскільки частка тіньового сектору за оцінками різних аналітичних інституцій коливається в межах 30–40% від ВВП, що суттєво перевищує середньоєвропейські показники [2]. В умовах війни та економічної нестабільності ефективна податкова система стає основою фінансової безпеки держави, а цифрові інструменти – її ключовим засобом.

Сучасні тенденції цифрової економіки формують нову парадигму взаємодії між державою, бізнесом і громадянами. Відбувається поступова заміна паперових документів та відповідних процедур електронними, зростає роль автоматизованих сервісів та платформ, що дозволяють фіскальним органам у режимі реального часу відстежувати господарські операції, рух товарів і послуг, трансакції між контрагентами. Таким чином, діджиталізація не лише спрощує адміністрування податків, а й змінює саму природу відносин у системі «держава – платник». Поступово зникає бар'єр між формальною і неформальною економічною діяльністю, а можливості для приховування доходів і фіктивних операцій істотно зужуються.

Актуальність дослідження впливу діджиталізації на детінізацію економіки зумовлена не лише технологічними зрушеннями, але й потребою у виробленні нових підходів до податкового регулювання, здатних забезпечити рівновагу між фіскальною ефективністю, економічною свободою та суспільною довірою. Цифрові технології, якщо вони інтегровані в інституційно зріле середовище, створюють унікальні передумови для легалізації бізнесу, зменшення корупційних ризиків і підвищення добровільної податкової дисципліни [3, с. 67].

Діджиталізація оподаткування передбачає не лише автоматизацію окремих процедур, а системну трансформацію фінансового управління, що охоплює весь податковий цикл: від обліку суб'єктів і збору даних до аналізу, моніторингу та контролю. Діджиталізація формує нову архітектуру взаємодії між податковими органами, платниками податків і зовнішніми інформаційними системами.

Особливістю цього процесу є підвищення рівня прозорості економічних операцій, що безпосередньо впливає на тіньовий сектор. У традиційній моделі адміністрування значна частина господарських операцій залишалася поза фіскальним контролем через паперовий документообіг, людський фактор та відсутність єдиного інформаційного простору. Діджиталізація ж переводить взаємодію в електронну площину, де кожна операція фіксується, а дані з різних джерел інтегруються у централізованих базах.

Одним із найважливіших результатів цифрової трансформації є впровадження «електронної присутності держави» у бізнес-середовищі. Застосування електронних кабінетів платників податків, онлайн-реєстраторів розрахункових операцій, електронного документообігу між підприємствами та контролюючими органами дає змогу фіксувати фактичний обсяг діяльності без постійного втручання перевіряючих. Це підвищує довіру до системи, оскільки зменшує можливості вибіркового контролю й суб'єктивних рішень посадових осіб. У той же час цифрові інструменти забезпечують прозорість для самого бізнесу – платники отримують чітке уявлення про свої зобов'язання, статус розрахунків і можливість оперативно коригувати податкові декларації [1, с. 92].

На прикладі європейських країн можна простежити прямий зв'язок між рівнем цифровізації податкових процедур і скороченням обсягів тіньової економіки. Так, у Естонії впровадження електронної системи е-Таж дозволило зменшити час заповнення податкової декларації з кількох годин до кількох хвилин, а обсяг неофіційних доходів скоротився майже на третину [4]. Подібний ефект спостерігається у скандинавських країнах, де автоматичний обмін податковими даними, електронні чеки та прозора система реєстрації ПДВ практично ліквідували простір для фіктивних операцій [5, с. 67]. Для України цей досвід є особливо цінним, оскільки діджиталізація виступає не лише технічним удосконаленням, а й фактором формування нової культури взаємодії між державою і громадянами.

У вітчизняній практиці останні роки характеризуються помітним прогресом у цифровій трансформації фіскальної системи. Запровадження електронного кабінету платника податків, онлайн-РРО, системи е-декларування, автоматизованого моніторингу ризикових операцій із ПДВ та інтеграції податкових баз даних створює умови для поступової детінізації бізнесу [6]. Ці нововведення дозволили скоротити кількість фіктивних підприємств, підвищити рівень добровільної сплати податків і зменшити навантаження на малий бізнес за рахунок спрощення процедур. Проте, незважаючи на позитивну динаміку, в Україні ще не досягнуто повного ефекту від діджиталізації через низку факторів, зокрема через обмежену сумісність інформаційних систем, недостатній рівень кібербезпеки та збереження тіньових схем у сфері готівкових розрахунків.

Діджиталізація сприяє детінізації економіки насамперед через три взаємопов'язані механізми: підвищення прозорості фінансових операцій, удосконалення податкового контролю та формування довіри між державою і бізнесом. Прозорість досягається завдяки створенню єдиних електронних баз даних, автоматичному обміну інформацією між податковими, банківськими, митними та реєстраційними системами. Це дозволяє виявляти невідповідності у звітності, відстежувати ланцюги постачання та уникати подвійного декларування. Удосконалення контролю відбувається через аналітичні інструменти, які використовують алгоритми для виявлення нетипових операцій. Таким чином, держава отримує можливість прогнозувати ризики ухилення від оподаткування ще до моменту фактичного порушення.

Цифрові сервіси підвищують довіру та зручність платника, адже, зменшують корупційні контакти та формують відчуття справедливості податкової системи, що стимулює добровільну легалізацію бізнесу. Іншими словами, цифровізація процесів сплати податків, вільний доступ до персоніфікованої інформації, спрощення звітності позитивно впливають на свідомість платників податків, при цьому знижується стимул до ухилення.

Слід також зазначити, що діджиталізація оподаткування впливає на структуру тіньового сектору. Якщо раніше основною формою тінізації було приховування обсягів виробництва або готівкових розрахунків, то нині зростає роль цифрових форм ухилення – фіктивних онлайн-операцій, використання офшорних цифрових платформ, криптовалютних розрахунків. Це потребує нових підходів до регулювання, адже ефективна детінізація неможлива без контролю над віртуальними активами. Світовий досвід демонструє, що інтеграція технологій blockchain у податковий контроль здатна підвищити достовірність даних і запобігти маніпуляціям. Водночас без належного правового врегулювання такі інструменти можуть породжувати додаткові ризики [7].

В умовах цифровізації економіки, важливим є питання кібербезпеки, оскільки зростають ризики витоку конфіденційної інформації та шахрайства. Таким чином, можемо зробити висновок, що успішність діджиталізації у сфері оподаткування визначається не лише кількістю впроваджених сервісів, а й рівнем їх реальної ефективності для економіки та платників податків.

Підсумовуючи зауважимо, що діджиталізація у сфері оподаткування є потужним інструментом детінізації економіки, оскільки забезпечує інноваційні зміни у механізмі обліку, контролю та взаємодії між суб'єктами фінансових відносин. Її вплив полягає не лише у зменшенні можливостей для ухилення від сплати податків, але й у формуванні нової фіскальної культури, заснованої на прозорості, автоматизованості та взаємній довірі. Цифрові технології роблять тіньові операції дорожчими і ризикованішими, а легальна діяльність – зручнішою і вигіднішою. Саме це зрушення у співвідношенні стимулів стає ключовим механізмом поступової легалізації економічної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Коваль С., Мельничук Ю. Вплив діджиталізації на податкову систему. Актуальні питання фінансової науки та практики. Збірник наукових праць кафедри фінансів ім. С. І. Юрія ЗУНУ. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. С. 92–94. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3101>
2. [Харламов П.](#) Трильйони гривень у «тіні»: скільки грошей втрачає Україна через нелегальну економіку? *Mind*. 11 червня 2025. URL: <https://mind.ua/publications/20290460-triljoni-griven-u-tini-skilki-groshej-vtrachae-ukrayina-cherez-nelegalnu-ekonomiku>
3. Кіржецька М., Кіржецький Ю. Діджиталізація економічних процесів як напрям детінізації економіки України. *Галицький економічний вісник*. 2020. Том 62. № 1. С. 64–70.
4. Естонія як країна для податкової оптимізації — легально, прозоро та в рамках ЄС. URL: <https://www.jurisprudential.eu/uk/estoniya-kak-strana-dlya-nalogovoj-optimizaczii-legalno-prozrachno-i-v-ramkah-es/>
5. Глущенко О., Швайко М., Дячек О., Бабаєв В., Громов С. Діджиталізація оподаткування: можливості та загрози на міжнародному рівні. *Агросвіт*. 2024. № 9. С. 64–70.

6. Є-сервіси ДПСУ: офіційний сайт ДПСУ. URL: <https://tax.gov.ua/>
7. Кононенко Л., Коломоєць О., Бикадорова Н. Вплив цифрових технологій на тіньову економіку: економіко-правовий аспект. *Економіка та суспільство*. 2024. №65. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-64>

Ковтун Ірина Броніславівна,

*кандидатка наук з державного управління, доцентка, доцентка кафедри публічного управління та адміністрування, перша проректорка
Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова*

ВЗАЄМОДІЯ ФІСКАЛЬНИХ ОРГАНІВ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Ефективне функціонування системи публічного управління державними фінансами безпосередньо залежить від рівня відкритості та взаємодії між органами державної влади й інститутами громадянського суспільства. Взаємодія фіскальних органів із громадськістю виступає важливим чинником підвищення прозорості діяльності держави, формування довіри до органів влади та забезпечення належного виконання податкових і митних зобов'язань суб'єктами господарювання.

Фіскальні органи, до складу яких входять Державна податкова служба України та Державна митна служба України, реалізують державну фіскальну політику, спрямовану на мобілізацію доходів бюджету, регулювання економічної активності та забезпечення фінансової безпеки держави. Водночас сучасна концепція публічного управління передбачає не лише адміністративно-контрольні функції цих органів, а й розвиток партнерських відносин із громадянами та бізнесом на засадах відкритості, підзвітності й електронної взаємодії [1; 2].

Останні зміни у сфері податкової та митної політики України свідчать про тенденцію до поглиблення інституційної взаємодії фіскальних органів із громадськістю. Державна податкова служба активно впроваджує цифрові сервіси, електронні кабінети платників податків, інформаційно-роз'яснювальні кампанії, спрямовані на підвищення рівня податкової культури населення. Державна митна служба здійснює гармонізацію національного законодавства з нормами Європейського Союзу, запроваджує автоматизацію митних процедур та розширює канали комунікації із суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

Зазначені процеси зумовлюють необхідність наукового осмислення механізмів взаємодії фіскальних органів із громадськістю в контексті реформування системи публічного управління. Актуальність дослідження визначається потребою удосконалення форм зворотного зв'язку між державою та суспільством, підвищення рівня довіри до фіскальних інституцій, а також забезпечення ефективної реалізації державної фіскальної політики на засадах прозорості та підзвітності.

Фіскальні органи виконують не лише функцію контролю за надходженням податків і митних платежів, а й забезпечують налагодження ефективної взаємодії з громадськістю [7]. Цей процес має комплексний характер і включає інформаційне,